

EINES PARTICIPATIVES.

COMUNICAR-SE AMB LAS COMUNITATS, CAPACITAR PERSONES, IDENTIFICAR I RESOLDRE PROBLEMES.

Continguts

- Participació
- Tècniques participatives
 - ▣ Eines participatives
 - Tècniques
 - ▣ Tallers
 - ▣ Facilitadors
- Diagnòstic participatiu
- Planificació participativa
- Seguiment i avaluació participatius

Participació

- **Què és la participació?**
- Involucrar-se de forma consciente i voluntària en els processos que ens afecten directament o indirecta.

- La majoria de projectes de desenvolupament fracassen o queden lluny de les seves metes inicials per **falta de participació real** de la gent a qui es dirigia inicialment el projecte, és a dir, els/les beneficiaris/es

Participació

- Cal tenir en compte:
 - ▣ La participació és un procés.
 - ▣ Els processos del desenvolupament participatiu **son lents i difícils**. L'èxit depen especialment de les comunicacions, facilitació i negociació de conflictes.
 - ▣ L'investigador o executor del desenvolupament **mai és completament neutral**. Tots som participants, i aquests rols cal entendre'ls i tenir-los en compte.
 - ▣ Les accions de persones dedicades al desenvolupament participatiu, en sentit ampli, **tenen conseqüències polítiques**. Poden sorgir conflictes, disputes i tensions amb la participació en aquests processos. No tenir-ho en compte pot ser perillós.
 - ▣ Qualsevol enfoc participatiu cap al desenvolupament **no pot ser una venta**. No és vàlid que els membres d'una comunitat acceptin participar en un DRP esperant després que es regali fertilitzant i llavors (ATENCIÓ A TEMES CULTURALS!!!).

Tècniques participatives

- Les TÈCNIQUES PARTICIPATIVES són un PRETEXT per a FACILITAR que el grup participi, reflexioni, dialogui, comparteixi, analitzi, etc, partient de la seva pròpia realitat i experiència, amb els seus propis codis, i de forma amena, motivadora, que susciti i mantingui el seu interès.

Tècniques participatives::definicions

- **Tècnica:** Eina o instrument de recolzament per al treball educatiu i organitzatiu, que pot servir per animar, motivar la participació, analitzar un tema, avaluar un treball, representar una situació, en funció d'objectius definits. La tècnica pot tenir diferents usos en diferents moments del procés educatiu.
 - ▣ Tècniques vivencials: d'animació, d'anàlisi,...
 - ▣ Tècniques d'actuació: sociodrama, jocs de rols, contes dramatitzats,...
 - ▣ Tècniques audiovisuals: video fòrum, tècniques gràfiques,...

Tècniques participatives::definicions

- **Mètode:** L'entendem com el conjunt de passos ordenats en forma d'un procés coherent, que utilitzant un conjunt de tècniques, permet desenvolupar un treball educatiu-organitzatiu en funció d'objectius definits.
- **Exemples:** Tallers, cursos, seminaris, mètodes de diagnòstic, mètode de sistematització, mètode veure-jutjar-actuar, etc.

Tècniques participatives::definicions

- **Metodologia:** És el sistema o conjunt ordenat de mètodes i tècniques, que responen en forma coherent i lògica a una determinada concepció del món i de la societat. És el marc global en el que s'apliquen tècniques i mètodes.

Tècniques participatives

□ Recomanacions

- Es l'OBJECTIU PROPOSAT el que ens orienta per saber quina tècnica és més convenient emprar i com fer-ho. El TEMA concret que es desenvolupa. El PROCEDIMENT o PASSOS a seguir per al seu desenvolupament. Els MATERIALS que es faran servir.
- Per tal d'escollir una tècnica cal conèixer el TIPUS DE PARTICIPANTS (número, edat, sexe, relacions entre ells/es, grau de confiança, temps de treball conjunt, ...) La tècnica ha d'adaptar-se als/a les participants i no els/les participants a la tècnica.
- Sovint una tècnica i prou no serà suficient per a desenvolupar completament un tema o un "pas" del procés grupal, i serà necessari emprar d'altres tècniques o recursos didàctics. A vegades cal emprar més d'una tècnica per a treballar en profunditat un tema. Per altra banda tampoc cal abusar.
- Les condicions del temps, espai, mida del grup, recursos disponibles, etc. del procés que definirem.

Tècniques participatives

- **Problemes que es presenten en l'ús de les tècniques**
 - ▣ Falta de claretat en el tema i en l'objectiu que es pretén assolir (s'escull una tècnica inadequada o es “força”)
 - ▣ La tècnica escollida no s'ajusta al tipus de participant o al tipus de grup
 - ▣ Voler analitzar la totalitat d'un tema amb una sola tècnica. Seleccionar tècniques que no s'ajusten al temps disponible.
 - ▣ Dificultats en la coordinació i maneig de la tècnica. (perquè no es coneix bé, no es domina...)
 - ▣ Emprar tècniques que donen més importància a la forma que al contingut

Tècniques participatives

- Tipus d'eines participatives
 - ▣ tècniques de **dinàmica de grups**;
 - ▣ tècniques de **visualització**;
 - ▣ tècniques d'**entrevista i comunicació oral**;
 - ▣ tècniques d'**observació de camp**.

Tècniques participatives::exemples

□ GRÀFIC HISTÒRIC DE LA COMUNITAT

- **Objectiu:** Fer una representació gràfica dels canvis que han afectat a la comunitat en els anys recents, en diferents aspectes de la seva vida: organització social, salut, producció, recursos naturals. Pot complementar exercicis com la línia del temps i les línies de tendències.
- **Temps requerit:** 1 - 3 hores
- **Material necessari:** Pissarra, targetes, plumons
- **Metodologia:** Es una activitat grupal que s'aplica a treball tant amb grups enfocats o assembleas, com també amb grups familiars . Es pot estendre sobre un període relativament curt (10 anys màx.), sobre tot si s'espera que la gent recordi dades quantitatives.
 - 1.- Posar-se d'acord amb els participants sobre els elements que s'avaluaran; això depèn tant de l'enfocament de l'estudi, com del que és important per a la gent. Preparar una matriu encapçalada per aquests elements, i amb tantes columnes com el nombre d'anys. Posar-se d'acord sobre uns símbols per a representar els diferents aspectes.
 - 2.- Per cadascun dels aspectes, demanar als participants si recorden un any excepcional (p. ex., collites excepcionalment baixes o altes). Aquest any servirà de referència: si no hi ha dades quantitatives fiables, es tractarà d'omplir la matriu en forma relativa emprant símbols.
 - 3.- L'ompliment de la matriu pot donar lloc a discussions considerables, les quals poden revelar molta informació valiosa sobre les variacions anuals i la seva percepció per part de diferents membres de la comunitat
 - 4.- Un cop completat el gràfic, el facilitador pot motivar una discussió, p.ex. per explicar les fluctuacions i els canvis més evidents que apareixen. La discussió i les explicacions relatives al gràfic han de ser escrites, perquè sovint són molt importants. El gràfic ha de ser interpretat també en termes de problemes i potencials.

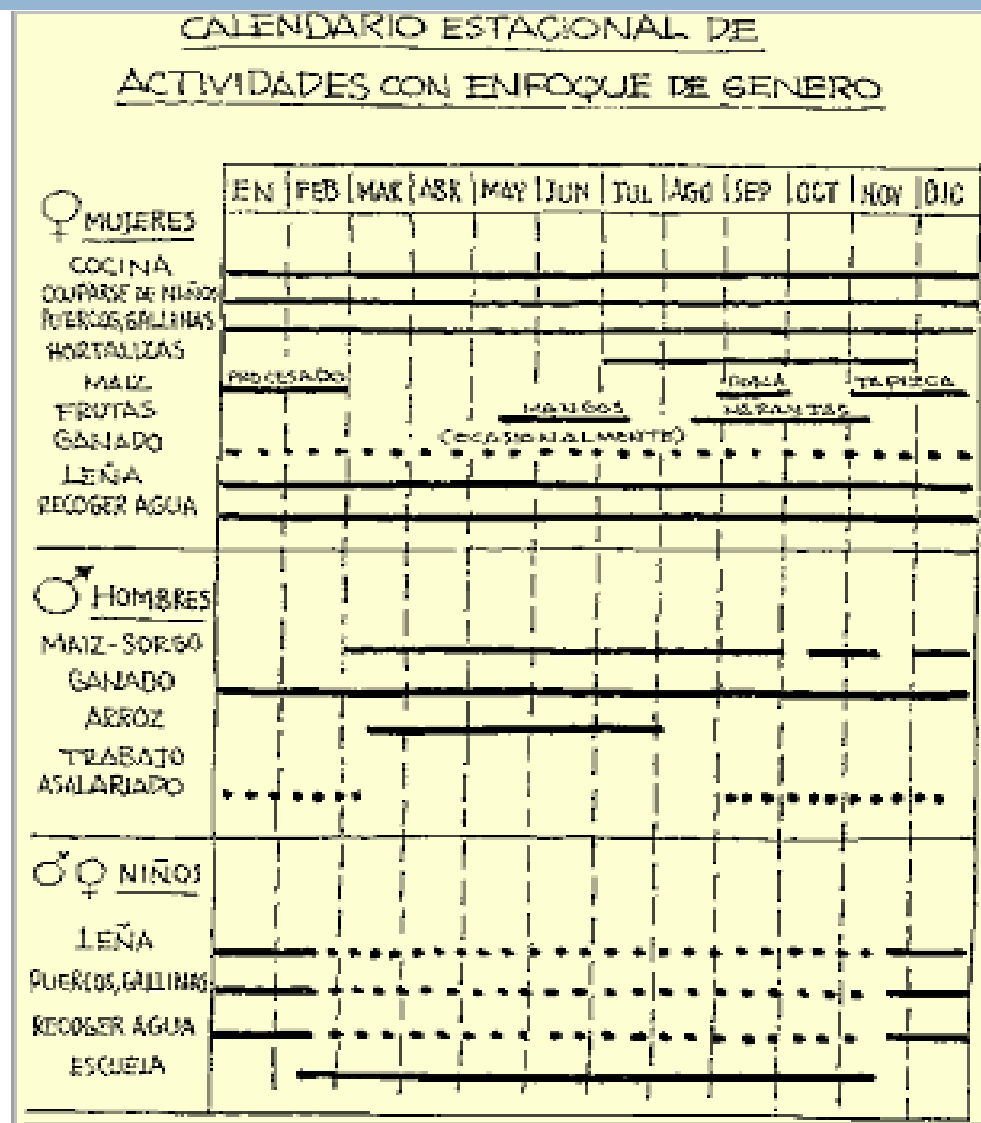
Tècniques participatives::exemples

□ CALENDARIS ESTACIONALS

- **Objectiu:** Representar el calendari d'activitats productives amb les responsabilitats per gènere. Útils per a identificar períodes d'estrés.
- **Temps necessari:** 2 hores
- **Material requerit:** Pissarra i guixos de diferents colors
- **Metodologia:**
 - 1.- Organitzar una reunió amb la comunitat o el grup interesat (pot ser preferible fer grups separats d'homes i dones); explicar la funció del calendari estacional i discutir els aspectes a incloure.
 - 2.- Establir una escala linear de temps a la pissarra. Emprar el calendari anual que correspon a la visualització de la gent (no cal que comenci al gener!). Deixar als participants decidir qui va a dibuixar.
 - 3.- Per cadascun dels paràmetres, descriure les variacions estacionals mitjançant línies o blocs. Per cada activitat, indicar si és responsabilitat de l'home, de la dona i dels nens. Procedir mes a mes fins a completar l'any. Repetir per a cada paràmetre.
 - 4.- Discutir el resultat, en termes dels períodes més favorables/desfavorables per a la intervenció.
 - 5.- Explicar l'ús que es donarà al calendari. Deixar una còpia per als participants.
 - 6.- El calendari elaborat per un grup pot ser consolidat i xequejat pels resultats d'altres grups.

Tècniques participatives::exemples

□ CALENDARIS ESTACIONALS

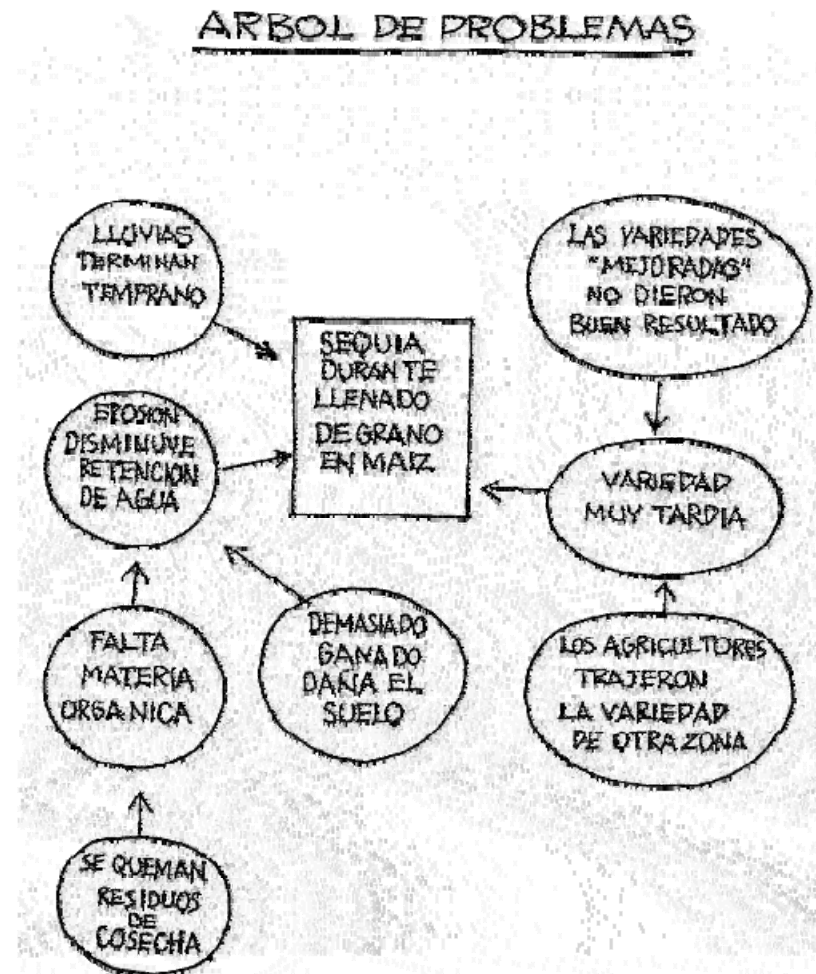
Tècniques participatives::exemples

□ **ARBRE DE PROBLEMES:**

- **Objectiu:** Profunditzar l'exercici de cens de problemes en el sentit de l'anàlisi. Aquest exercici ha d'ajudar a la comunitat i als tècnics a entendre millor la problemàtica, i distingir entre causes i efectes. No s'ha d'emprar si el grup no mostra agilitat i interès en la discussió.
- **Temps necessari:** 1 - 3 hores segons la complexitat i el nombre de participants
- **Material requerit:** Targetes, pissarra i guix
- **Metodologia:**
 - 1.- Escriure els problemes detectats, cadscun d'ells en una targeta.
 - 2.- Explicar als participants que es busca identificar els problemes i les seves causes. Donar un exemple senzill. Demanar-los d'identificar algun problema que els sembli més important. Colocar la targeta en el centre de la pissarra.
 - 3.- Demanar als participants revisar les demés targetes per tal d'identificar si altres problemes són la causa del problema col·locat al centre. Colocar les targetes "causa" per sota de la targeta central, en línia de causes; fer una pluja d'idees per si s'identifiquen altres causes. Discutir cada pas.
 - 4.- Repetir l'exercici anterior, per tal d'identificar altres problemes que podrien ser "conseqüència" de problemes ja col·locats.
 - 5.- Revisar totes les targetes que no han pogut ser ubicades, per veure si no tenen ninguna relació amb cap de las targetas ja col·locades.
 - 6.- Al final cal tenir uno o diversos "arbres" de problemes. És molt important aconseguir determinar, per al o els arbres, un problema "central" del qual es deriven la majoria dels altres.
 - 7.- Demanar als participants la seva opinió sobre l'exercici. Prendre nota del resultat i entregar una còpia del resultat al grup.

Tècniques participatives::exemples

□ ARBRE DE PROBLEMES

Tècniques participatives::exemples

□ ANÀLISI DAFO:

- **Objectiu:** Realitzar una avaluació "ex-ante" de les principals alternatives prioritzats, per tractar de comparar avantatges i inconvenients, preveure possibles problemes. La metodologia DAFO és tot un sistema, en aquest cas es presenta un esquema molt simplificat.
- **Temps necessari:** 1 - 3 hores segons la complexitat
- **Material requerit:** Paper, targetes, pizarra.
- **Metodologia :** Per cada una de les alternatives que es volen analitzar, s'establiran, en forma de pluja d'idees, quatre sèries de característiques:
 - **Debilitats:** Quins són els desavantatges que presenta aquesta solució com a tal?
 - **Amenaces:** Quins són els elements externs (a la comunitat, la societat, les institucions, l'entorn natural) que poden influir negativament en l'èxit de l'alternativa?
 - **Fortaleses:** Quins són els avantatges que presenta aquesta solució com a tal?
 - **Oportunitats:** Quins són els elements externs (a la comunitat, la societat, les institucions, l'entorn natural) que poden influir positivament en l'èxit de l'alternativa?

Tècniques participatives::exemples

□ ANÀLISI DAFO

Tècniques participatives::exemples

□ **MATRIU D'AVALUACIÓ DE SOLUCIONS:**

- **Objectiu:** Avaluar "ex-ante" amb la comunitat, la factibilitat i/o adequació de les diverses solucions considerades.
- **Temps requerit:** Màx. 3 hores en funció de la complexitat i la disposició dels participants.
- **Material necessari:** Paper, targetas, rotuladors, pissarra.
- **Metodologia**

1.- Determinar i consensuar els criteris d'avaluació. Poden ser, segons la naturalesa de l'alternativa, els criteris següents i d'altres:

- Beneficis aportats: productivitat/capacitat de generar ingressos, qualitat de vida.
- Sostenibilitat: podem fer-ho amb poca ajuda externa i seguir fent-ho després de retirar-se l'ajuda?
- Equitativitat: es beneficiaran tots per igual de l'alternativa?
- Factibilitat tècnica i social: és possible i acceptable implementar l'alternativa?
- Temps d'espera: quan començarem a sentir els beneficis?
- Cost.

El facilitador ha de tenir un paper més propositiu per tal d'assegurar que s'integren tots els criteris importants.

2.- Es prepara una matriu amb les solucions a avaluar a les files, i els criteris d'avaluació a les columnes.

3.- Acordar les unitats i el mètode de puntuació. Unitats: depèn de la proporció de persones alfabetitzades. Pot ser amb números, creus, símbols; el rang desde 3 (dolent-indiferent-bo) fins a 5, preferiblement no més. Mètode: per consens (en aquest cas el facilitador omple la matriu), o per votació (en aquest cas cada participant anirà a "votar" sobre la matriu).

4.- Per a cada alternativa, revisar els diferents criteris i col·locar una puntuació a cadascun. El facilitador ha d'evitar un error comú: confondre puntuacions positives i negatives, per exemple posar 3 per "Benefici alt" i 3 per "Llarg temps d'espera" o "Cost molt elevat". Per evitar aquest error és bo expressar tots els criteris en forma positiva (p.e: rapidesa de l'impacte, necessitat de finançament).

Tècniques participatives::exemples

- MATRIU D'AVALUACIÓ DE SOLUCIONS

MATRIZ DE EVALUACION DE SOLUCIONES								
PROBLEMA: PERDIDAS POR SEQUIA EN MAIZ								
SOLUCION	BENEFICIO	AYUDA ALTERNATIVA	BOBTEGA A TODOS	FACTIBLE	¿HAY QUE ESPERAR?	¿COSTO?	PUNTAJE	ORDEN PRIORIDAD
PROBAR OTRAS VARIETADES	☹	☹	☹	☺	☹	☹	6	4
SEMBRAR MAS TARDE	☹	☺	☺	☺	☹	☺	9	2
CONSERVAR RESIDUOS EN EL SUELO	☺	☺	☺	☺	☺	☺	12	1
SEMBRAR FRIJOL DE ABONO	☺	☹	☹	☺	☹	☹	7	3

 = 0
  = 1
  = 2

Tècniques participatives::exemples

□ QÜESTIONARI VISUALITZAT

- **Objectiu:** Establir ràpidament la opinió dels participants en base a una sèrie de preguntes o temes. No es tracta de votar, sinó d'indicar la seva opinió amb opcions senzilles (pe : satisfet ; no satisfet). És particularment útil amb participants no o parcialment alfabetitzats, per determinar la seva opinió en base a un qüestionari pre-estructurat.
- **Temps requerit:** 30 - 45 minuts.
- **Material necessari:** Pissarra, rotuladors.
- **Metodologia:**
 - 1.- Establir el qüestionari (pot ser, segons les circumstàncies, un qüestionari pre-determinat, o es determinen els punts amb els participants).
 - 2.- Es visualitzen les preguntes a la pissarra (emprant simbologia si hi ha participants no alfabetitzats), ordenades en una matriu; s'acorda una escala senzilla d'apreciació (p.e. bo, indiferent, dolent) i s'estableixen columnes en la matriu; pot haver-hi una columna addicional per comentaris.
 - 3.- Es demana a cada participant, col·locar una sola creu per pregunta, en la columna que més correspongui a la seva opinió.
 - 4.- Els participants interpreten els resultats. El facilitador no ha d'opinar fins després que la gent ho hagi fet.

Tècniques participatives::exemples

□ QÜESTIONARI VISUALITZAT

CUESTIONARIO VISUALIZADO

EVALUACION DE UN TALLER DE
INTERCAMBIO DE AGRICULTORES

	😊	😐	😞
PARTICIPACION DE MI GRUPO	XXXXX XXXXXX	XXX XX	X
PRESENTACION DE LOS OTROS GRUPOS	XXXXXX XXXXXX	XXX	
VISITA DE LA PARCELA	XXX XX	XXX XXXX	
HEMOS APRENDIDO COSAS NUEVAS	XXX XXX	XXXXX XXX	XX
ORGANIZACION DEL TALLER	XXXXX XXXXXX X	XX	
COMIDA	XXXXX XXXXXX	XX X	
TRANSPORTE	XXXXX XXXX		XXXX

Tècniques participatives::exemples

- Community Led Total Sanitation

- ▣ O com les tècniques participatives permeten capgirar el sanejament en les comunitats.

<http://www.youtube.com/watch?v=2ZOblirCzQ>

<http://www.youtube.com/watch?v=HkiCi3AEa80&NR=1>

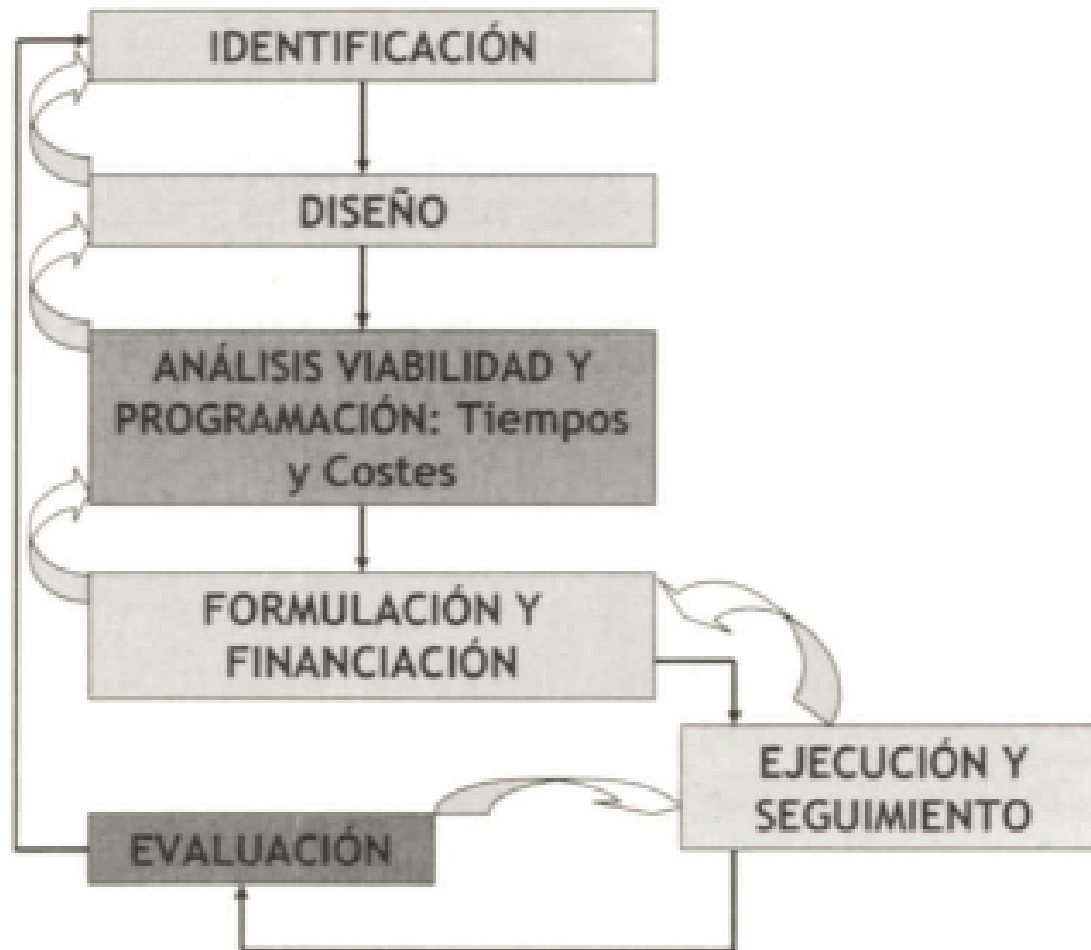
(20 min)

Fases del projecte

- Les eines participatives poden ser utilitzades en les diferents etapes d'un projecte de desenvolupament:
 - ▣ en la fase de diagnòstic, en la qual son particularment útils per tal de determinar amb la gent, els problemes que els afecten i les respostes que hi donen;
 - ▣ en la fase d'anàlisi de problemes i identificació de solucions, o sigui de **planificació d'accions**, hi ha eines que permeten assegurar que aquest procés estigui accessible a tots;
 - ▣ en la fase d'implementació, incloent el monitoreig de les accions i els diagnòstics d'ajust que poden ser necessaris en aquests moments;
 - ▣ en la fase d'**avaluació**.

Fases del proyecto

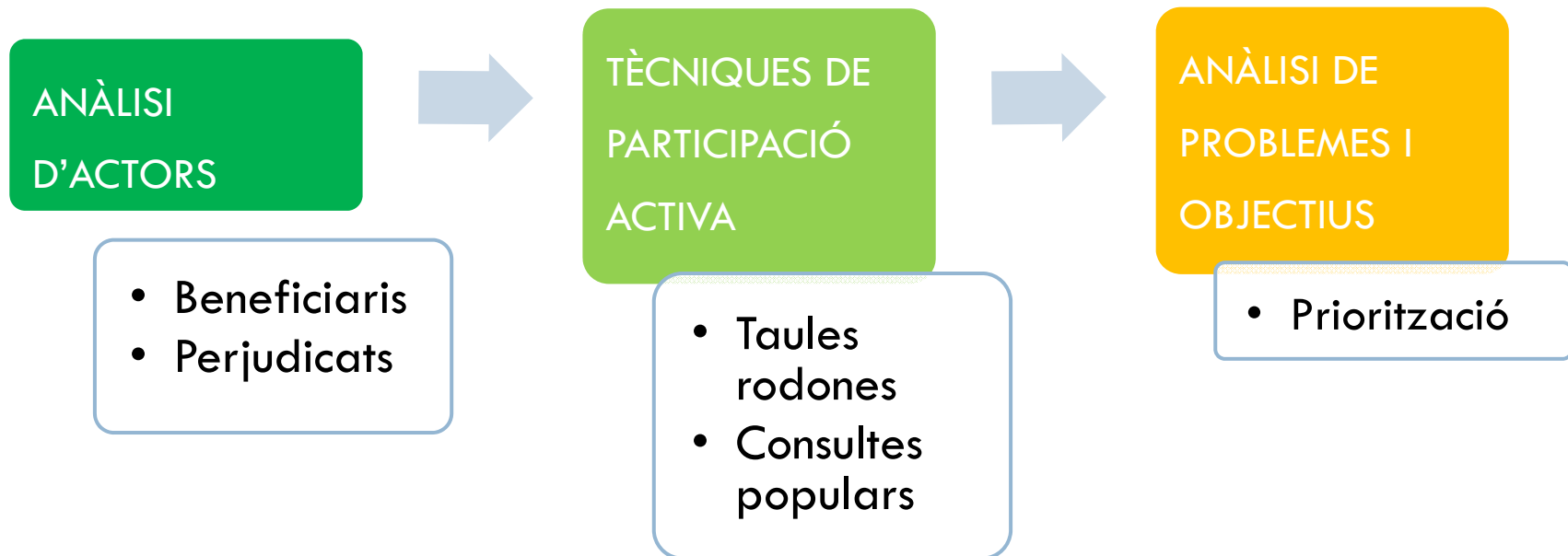

Diagnòstic participatiu

- ❑ QUÈ ES DIAGNOSTICA?
- ❑ QUI INTERVÉ EN EL NOSTRE PROJECTE?
- ❑ QUI SE'N BENEFICIA?
- ❑ POT UNA ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, CONSIDERADA CORRUPTA, SER UN ACTOR DEL PROJECTE?
- ❑ HI HA ACTORS INDIRECTES?

Diagnòstic participatiu

Diagnòstic participatiu

ACTORS

Persones, grups d'interès, institucions i organitzacions formals o no, que interactúen en un projecte amb interessos, problemes i potencialitats diferents

Diagnòstic participatiu

- Beneficiaris directes:
 - ▣ Comunitat destinatària.
 - ▣ Grups socials particulars.
- Beneficiaris indirectes:
 - ▣ Grups que no entren en els objectius del projecte, però tenen enllaços a la zona amb suficient pes com per percebre els resultats del projecte.

Diagnòstic participatiu

RELACIONES ENTRE ACTORS

RELACIÓN DE "PARTENARIADO"	RELACIÓN "DONANTE-BENEFICIARIO"
<ul style="list-style-type: none">▪ Compromiso a favor de una cooperación a largo plazo.▪ Diálogo sobre las necesidades o deficiencias.▪ Diálogo continuo sobre la visión de desarrollo, la estrategia, los intereses propios y comunes.▪ Reparto de responsabilidades, por tanto asunción de las mismas por todos y cada uno de los actores implicados.▪ La participación en la identificación, formulación, ejecución y evaluación es consustancial al proyecto y por tanto la implicación de todos los agentes que garantizan el éxito del mismo.	<ul style="list-style-type: none">▪ Compromiso personal y por tanto limitado en tiempo.▪ Identificación de lo que se piensa son las necesidades de los demás bajo los parámetros occidentales.▪ Concepción única de lo que debe ser el proceso de desarrollo de los beneficiarios para alcanzar el modelo de los países de los donantes.▪ El peso de la responsabilidad recae únicamente sobre el donante.▪ La no apropiación del proyecto como propio origina la desmotivación y en ocasiones el abandono del mismo una vez finaliza la acción.

Diagnòstic participatiu

QUÈ ÉS UN DIAGNÒSTIC PARTICIPATIU?

- Diagnòstic fet per un col·lectiu.
- Instrument per mapejar la realitat col·lectivament.
- Es tenen en compte totes les realitats dels actors que intervenen en el diagnòstic.
- Es reconeixen tots els problemes.

Diagnòstic participatiu

PER QUÈ FER UN DIAGNÒSTIC PARTICIPATIU?

- Enforteix la xarxa social.
- Emfatitza les relacions entre actors: es fan evidents les bones i les males relacions i el perquè d'això.
- Calen facilitadors per extreure les problemàtiques de relacions antigues del diagnòstic i centrar-se en els objectius del projecte.
- Plans d'acció i solucions més apropiades, eficients i eficaces.

Diagnòstic participatiu

PROBLEMES, NECESSITATS, RECURSOS I POTENCIALITATS

- Problemes comunitaris
 - ▣ Afecten a tota la comunitat
 - ▣ Falta de serveis bàsics
 - ▣ Inseguretat, atur...
- Recursos comunitaris
 - ▣ Fortaleses de la comunitat.
 - ▣ Organització social existent.
- Oportunitats comunitàries
 - ▣ Components externs a la comunitat que poden beneficiar.

Diagnòstic participatiu

UTILITAT DEL DIAGNÒSTIC PARTICIPATIU

- ▣ Conèixer científicament el lloc on es viu.
- ▣ Establir prioritats amb un criteri racional
- ▣ Construir conjuntament.
- ▣ Concienciar la comunitat de totes les problemàtiques que l'envolten.
- ▣ Proporcionar espais per a l'organització i participació dels diferents grups comunitaris.
- ▣ Base per a un treball únic.
- ▣ Dades per assentar la base a un bon seguiment, control i avaluació del projecte.
- ▣ Desenvolupament del poder popular
- ▣ Incorporar racionalitat a les demandes.

Diagnòstic participatiu

ON ES REALITZA EL DIAGNÒSTIC PARTICIPATIU?

- Lloc neutral.
- Espai comunitari.
- Espais reduïts.

QUI EL REALITZA?

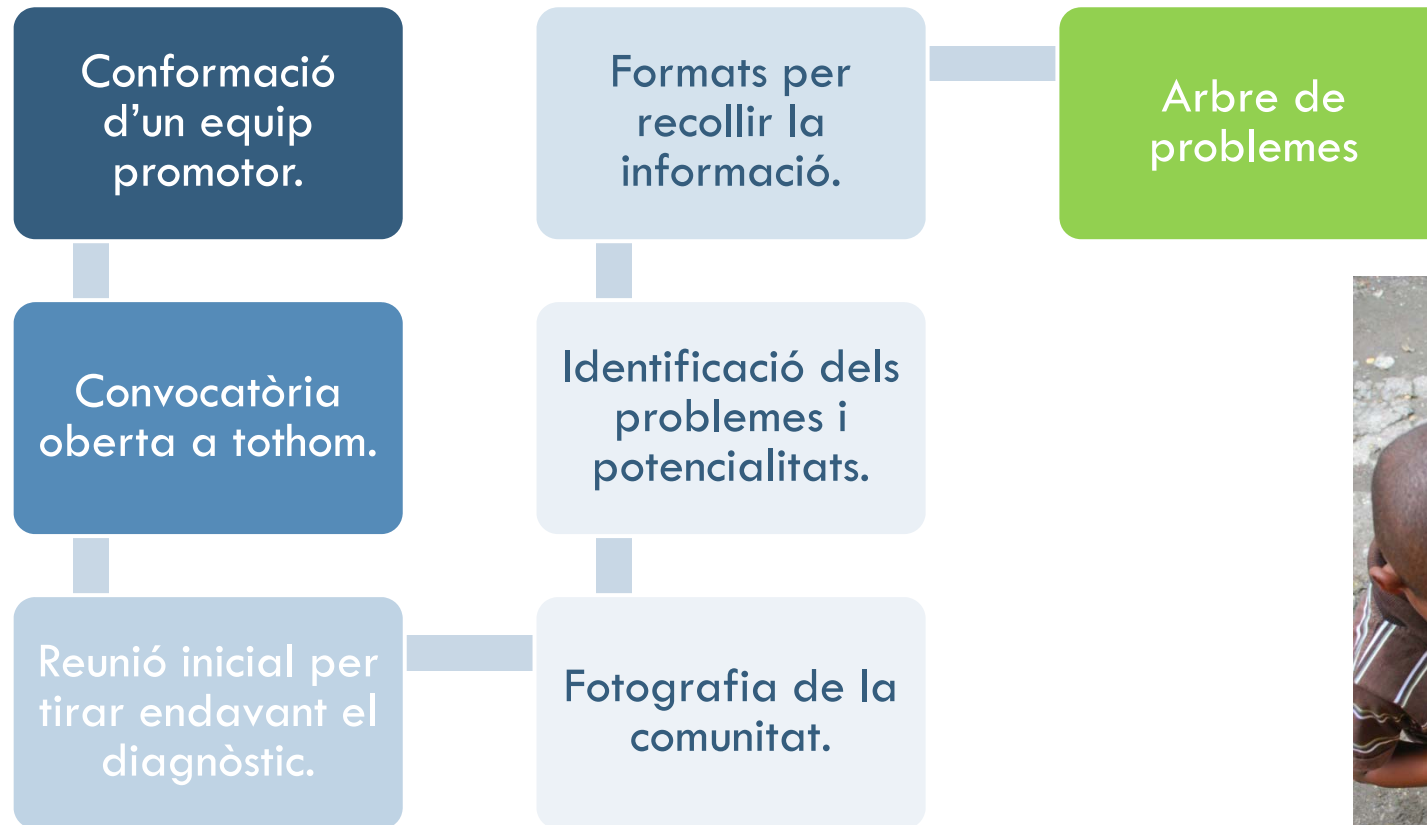
- Actors de la comunitat, acompanyats per facilitadors/es.

QUAN ES REALITZA?

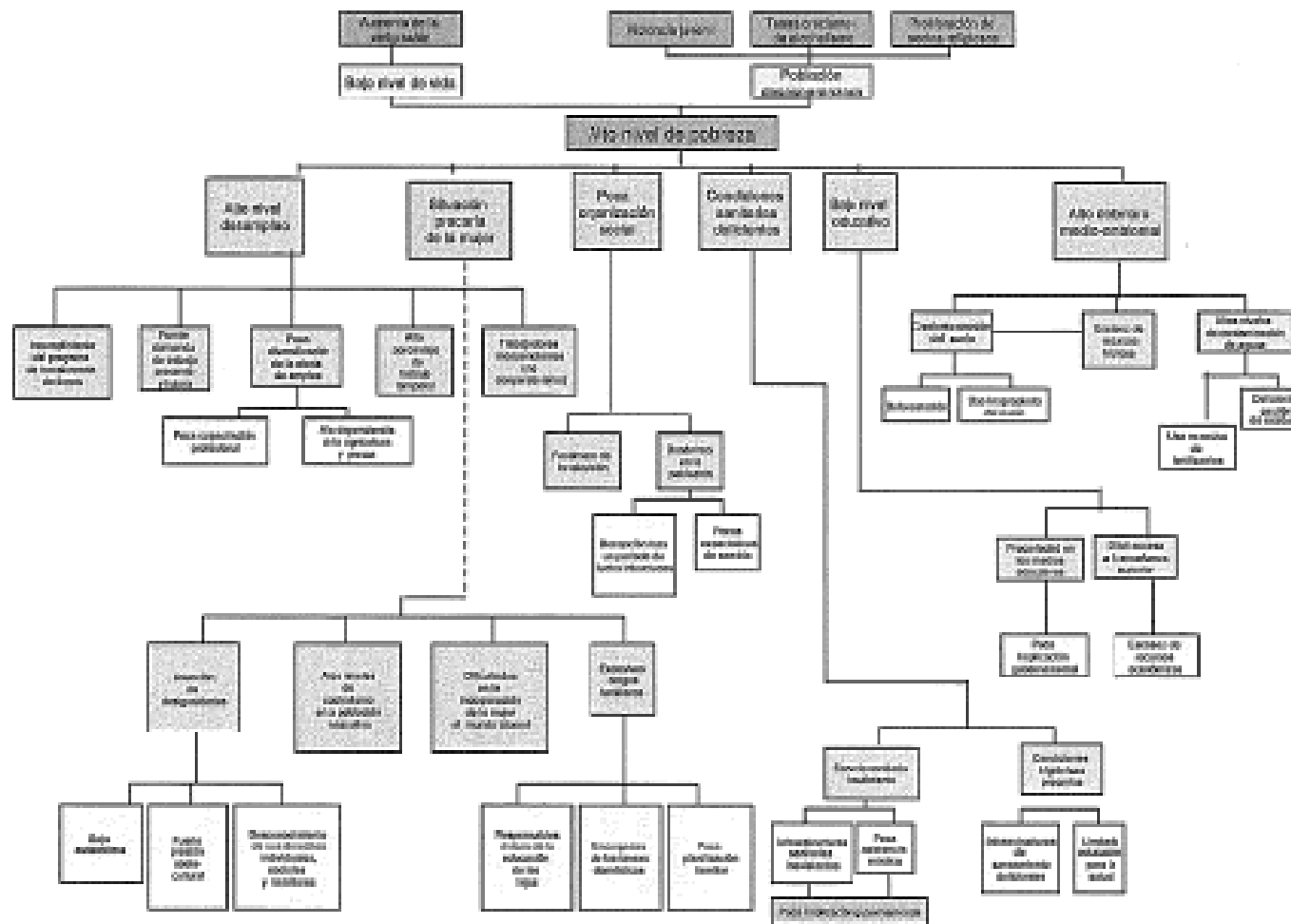
- A l'inici del projecte

Diagnòstic participatiu

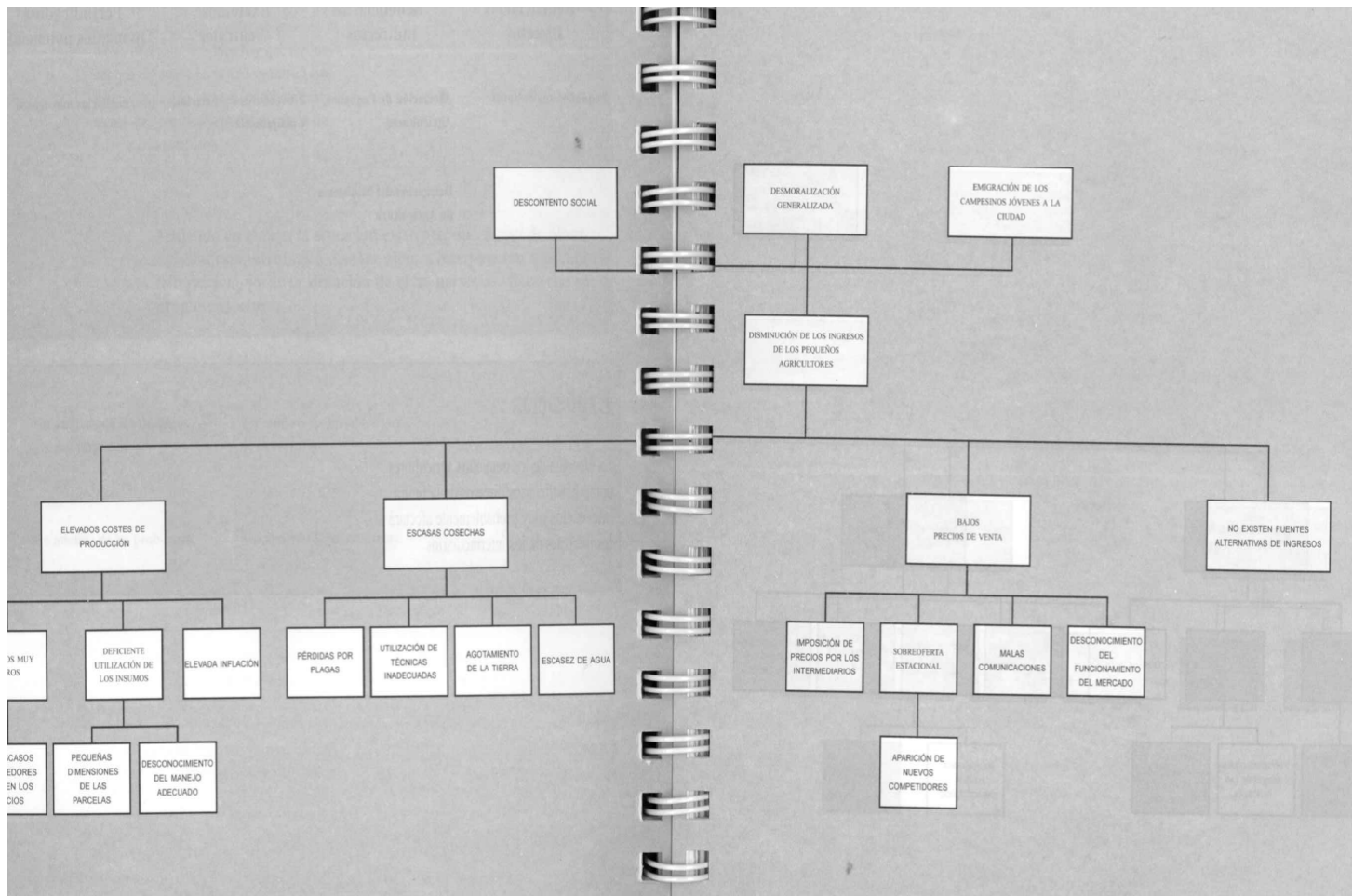
PASSES EN EL PROCÉS DE DIAGNÒSTIC

Diagnòstic participatiu

Diagnòstic participatiu

Diagnòstic participatiu

QUÈ FER QUAN NO HI HA CONSENS?

- Intentar noves vies de generació de consens.
- Qui no ha participat en tot el procés no té el mateix pes de decisió.
- Discussions separades per grups específics.

PLA ÚNIC DE TREBALL

- Matriu de planificació del projecte

	Lógica de la Intervención	Indicadores Objetivamente Verificables	Fuentes de Verificación	Supuestos/ Hipótesis/ Factores Externos
Objetivo General				
Objetivo Específico				
Resultados				
Actividades		Recursos	Costes	
				Condiciones Previas

Diagnòstic participatiu

□ DIAGNOSTICO RURAL RAPIDO Y PARTICIPATIVO

□ ON S'APLICA?

- Estudi d'alternatives relacionades amb agricultura i Medi Ambient.
- Enfortir l'associacionisme.
- Evaluar tecnologies tradicionals.
- Estudi d'alternatives de noves tecnologies.

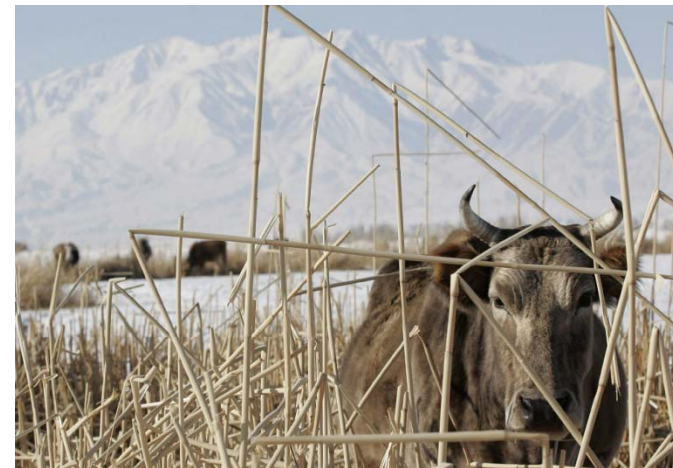
Diagnòstic participatiu

□ DIAGNOSTICO RURAL RAPIDO Y PARTICIPATIVO

▣ Població protagonista en tots els processos.

▣ PQ SERVEIX?

- Estimula la participació
- Permet identificar problemes locals
- Informació en poc temps i a baix cost.
- Enforteix vincles entre la societat.

Diagnòstic participatiu

DIAGNÒSTIC RURAL PARTICIPATIU	TRADICIONAL
<ul style="list-style-type: none">• Informació prioritzada per la població.• No cerca exactitud científica.• Semi estructural.• Visualització amb mètodes senzills.• Interdisciplinar.• Participatiu.• Durada relativament curta.• Barats i eficaços.• Resultat ràpid.	<ul style="list-style-type: none">• Informació sesgada segons la font.• Comprovacions estadístiques.• Estructural.• Codificació en dades científiques.• Visió sectorial.• Autoritari i paternalista.• Durada llarga.• Car.• Tarda en saber-se el resultat.

Planificació participativa

- Planificar activitats per a solucionar els problemes detectats en el diagnòstic.
- Planificar accions que **SIGUIN POSSIBLES DE REALITZAR** i que **MILLORIN LES CONDICIONS DE VIDA**.

Seguiment i avaluació

- El seguiment i l'avaluació són dues tasques essencials en la gestió del cicle del projecte de desenvolupament, amb l'objectiu de jutjar l'eficiència d'aquest i el grau d'assoliment dels seus objectius.
- **SEP** “Mètode de seguiment i avaluació dels projectes de desenvolupament basat en la participació conjunta de les agències de desenvolupament, l'administració i la població local”.
- Tots els actors decideixen conjuntament COM s'ha de mesurar el procediment d'un projecte i QUÈ FER en funció dels resultats de l'avaluació.
- El fet d'incorporar a la població beneficiària fa que sigui més fàcil tenir una visió real d'allò que succeeix en el terreny. A més a més, contribueix a que aquesta població participi de l'aprenentatge, desenvolupi les seves capacitats i millori el seu “empoderament”.
- Habitualment aquestes funcions les han desenvolupat tècnics externs mesurant i comprant les accions i els seus resultats amb indicadors preestablerts segons procediments estandarditzats.

Seguiment i avaluació

- Avantatges del Seguiment i Avaluació participatives
 - ▣ Garanteix que els resultats obtinguts siguin reals.
 - ▣ Que els participants facin seus els resultats, les recomanacions,...
 - ▣ Augmenta la capacitat local per a realitzar les fases de seguiment i avaluació, per tant, contribueix a potenciar la seva autonomia en la implementació del projecte
 - ▣ Millora la comprensió de causes – efectes, i les estratègies a seguir
 - ▣ Millora la comunicació entre els actors (beneficiaris, contrapart, ONG, agència donant ...)